

تأثیر قراردادهای خصوصی بر مسئولیت متصدی حمل و نقل جاده‌ای در حقوق ایران و انگلستان

نسرین شجاعی

دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد رشته حقوق خصوصی دانشگاه آزاد اسلامی واحد یاسوج، یاسوج، ایران

چکیده

ضمانت اجرایی تخلف متصدی حمل و نقل از قرارداد حمل و نقل کالا نیز در همه موارد یکسان نیست و باید در بین موارد مسئولیت متصدی قابل به تفکیک شد: در صورت فقدان، تلف، نقص و تأخیر در تحویل کالا، متصدی مسئول پرداخت قیمت به‌عنوان خسارت می‌باشد و در موارد امتناع از حمل و تحویل کالا به جهت لازم بودن قرارداد حمل و نقل، ملزم به انجام تعهد خواهد بود. البته در مواردی این آثار متوجه شخص متصدی نخواهد بود. در جایی که ضمن قرارداد حمل و نقل برای متصدی حق فسخ قرارداد حمل و نقل پیش‌بینی شده باشد و ایشان نیز با استفاده از این حق از حمل کالا امتناع نماید، الزام او به انجام تعهد به‌عنوان آثار مسئولیت متصدی، منتفی خواهد بود و همین‌طور در صورت شرط عدم مسئولیت، وجود عیب ذاتی در کالا، دخالت مخاطرات ذاتی خاص، دخالت فعل ثالث، خطای فرستنده کالا، خسارت ناشی از تعلیمات فرستنده یا گیرنده کالا و دخالت قوه قاهره متصدی الزامی به پرداخت خسارت نخواهد داشت. در هر حال، حقوق انگلستان آن را از اسباب معافیت شمرده و در حقوق ایران نیز به‌عنوان سبب معافیت قابل دفاع خواهد بود. در حقوق فرانسه هم می‌توان در شرایطی از اعتصاب به‌عنوان سبب معافیت یاد کرد؛ اما در حقوق انگلستان، با عنایت بر ماهیت اعتصاب و شرایط آن، می‌توان گفت اعتصاب در صورتی از اسباب معافیت تلقی می‌شود که صرفاً شرایط قوه قاهره را دارا باشد، بدین معنا که به‌قدری عمومی داشته باشد که تقریباً موجب عدم امکان مطلق شود و چنان همگانی و ناگهانی باشد که فرصت و امکان جایگزینی دیگران را (اگرچه تنها در امور غیر تخصصی)، از متصدی سلب نماید.

واژه‌های کلیدی: قراردادهای خصوصی، مسئولیت، متصدی حمل و نقل جاده‌ای، حقوق ایران و انگلستان

مطالعات علوم سیاسی، حقوق و فقه

دوره ۵، شماره ۱، بهار ۱۳۹۸، صفحات ۳۹-۵۳